

Inspektionsrapport
från Skolverket
2006:101

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
Nyckelskolan
Södertälje kommun

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Genomförd inspektion av utbildningen vid den fristående förskoleklassen och grundskolan Nyckelskolan

Bakgrund

Skolverket har genomfört inspektion vid den fristående förskoleklassen och grundskolan Nyckelskolan i Södertälje kommun. Inspektionen aviserades i brev den 21 december 2004 och besök gjordes i verksamheten den 5–6 april 2005. Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av dem som svarat för utredningen. Utbildningsinspektionen fokuserar på sex områden vilka granskas ur olika aspekter. Den syftar således inte till att skapa en heltäckande bild av alla pågående verksamheter vid den aktuella tidpunkten.

Inspektionen skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas i det fortsatta kvalitetsarbetet förbättra kvaliteten inom dessa områden.

Skolverkets bedömning och beslut med anledning av inspektionen

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Nyckelskolan övergripande är av god kvalitet. Inspektörerna vill lyfta fram skolans arbete med de lokala bearbetningarna av de nationella kursplanerna och skolans kunskapsresultat.

Inspektionen visar dock på vissa områden som behöver utvecklas, förbättringsområden, samt på vissa brister i verksamheten i förhållande till författningarna, kritikområden. Dessa redovisas nedan.

Förbättringsområden

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Nyckelskolan övergripande är av god kvalitet. Inspektörerna vill särskilt lyfta fram skolans arbete med de lokala bearbetningarna av de nationella kursplanerna.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden.

- Skolan bör tillse att alla elever får den studiero de behöver för sitt lärande.
- Skolan bör förbättra sina rutiner för att följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen.

- Skolan bör granska kopplingen mellan de lokala bearbetningarna av kunskapsmålen och lärarnas bedömningskriterier, eftersom eleverna i de högre årskurserna upplever att de inte känner till vilka mål och förväntningar som ställs. Skolan bör även tydliggöra vilka krav som ställs på olika teman och arbetsuppgifter i förhållande till årskurs och mognad.
- Skolan bör förbättra sina rutiner med att identifiera elever i behov av särskilt stöd och tillgodose alla elevers behov av särskilt stöd.
- Skolan bör utveckla arbetet med att informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen.

Kritikområden

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Skolan uppfyller inte författningarnas krav gällande undervisning i svenska som andraspråk (9 kap. 2 § skollagen).
- Åtgärdsprogram utarbetas inte enligt författningarnas krav (1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor).

Uppföljning

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 9 januari 2006 skall Nyckel-skolan redovisa för Skolverket, enheten i Stockholm, vilka åtgärder som vidtagits inom kritikområdena.

I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden i ett fortsatt kvalitetsarbete. Skolverket avser att följa upp kvalitetsförbättringarna inom ca två år.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Marie Wiberg-Svensson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har även t.f. enhetschefen Pia-Lotta Sahlström, undervisningsrådet Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Södertälje kommun

Enligt fastställd sändlista

Utbildningsinspektion i Nyckelskolan

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kunskapsbedömningen och betygssättningen, kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatserna.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån de nationella författningarna. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Nyckelskolan

Skolverket sände den 21 december 2004 skriftlig information till skolans huvudman om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Nyckelskolan har bestått av undervisningsrådet Marie Wiberg-Svensson samt experten Maria Bennet. Besök i Nyckelskolan genomfördes den 5–6 april 2005.

Skolverket följer upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Rapportens underlag består av dels dokument från huvudmannen och Nyckelskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, på rapporter från Skolverkets tillsyn och på andra uppgifter som skolan lämnat till Skolverket eller finns publicerade på internet etc. Huvudmannen för Nyckelskolan har tagit del av och givits möjligheter att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

I Nyckelskolan genomfördes formella intervjuer med representant för huvudmannen, rektor, lärare, skolsköterska, övrig personal, elever, elevråd samt föräldrar. Därutöver fördes många spontana samtal med elever och lärare. Inspektörerna besökte lektioner i flertalet årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Våren 2001 nyttjade Södertälje kommun sin rätt till insyn i de fristående skolorna i kommunen för att undersöka om alla elever i behov av särskilt stöd fick det stöd de har rätt till. Inga brister i detta avseende konstaterades.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Nyckelskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	22
Grundskola	189

Läsåret 2004/2005 omfattar verksamheten vid Nyckelskolan förskoleklass och grundskola årskurs 1–9. Skolans inriktning är Montessoripedagogik. Eleverna är indelade i åldersblandade grupper.

Skolans styrelse lägger grunden för skolans inriktning, och den dagliga verksamheten vid Nyckelskolan leds av de pedagogiska ledarna. Skolans elever och pedagogiska personal arbetar med ämnesövergripande temaarbeten som genomsyrar alla årskurser. Hela verksamheten präglas av samarbete mellan elever och personal i gemensamma lokaler för undervisning och andra aktiviteter. Undervisning i idrott och hälsa sker i närliggande lokaler som hyrs av skolan.

Den 11 januari 1995 godkände Skolverket Nyckelskolan som en fristående grundskola med rätt till bidrag avseende årskurserna 1–3 (dnr 94: 794), och den 30 april 1996 beslutade Skolverket om godkännande av och rätt till bidrag avseende årskurserna 4–5 (dnr 95: 2110). Skolverket godkände Nyckelskolan för årskurserna 6–9 den 10 december 1998 (dnr 98: 931). Enligt beslut av Skolverket den 16 juni 2006 får Nyckelskolan anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för grundskolan i det offentliga skolväsendet (dnr 2006: 1915).

Från Södertälje kommun har den 24 augusti 2006 inkommit handlingar till Skolverket som visar att Nyckelknippan Förskole AB enligt beslut den 15 augusti 1995, har tillstånd att bedriva enskild förskole- och skolbarnsomsorg med inriktning Montessoripedagogik för åldersgruppen 1–10 år i Södertälje kommun.

Skolverket genomförde sin första tillsyn av Nyckelskolan under 1997 (dnr 96: 2295). I beslut konstaterade Skolverket att Nyckelskolan uppfyllde kraven för godkännande och fick fortsatt rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Denna inspektion avser förskoleklass och grundskola årskurs 1–9.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Inom detta område granskas dels skolans resultat av det pedagogiska arbetet, dels skolans resultat av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar.

Resultatet av det pedagogiska arbetet är bra. Nationella prov genomfördes i årskurs 5 och årskurs 9 under år 2004. Resultaten visar att alla elever uppnådde målen i svenska i årskurs 5 och i årskurs 9. I matematik nådde 95 procent respektive 85 procent målen i årskurs 5 och 9. I engelska nådde 81 procent respektive 95 procent målen i årskurs 5 och 9.

En sammanställning av kunskapsresultaten i övriga ämnen för årskurs 5 saknades vid inspektionstillfället. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra sina rutiner för att följa upp och analysera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Samtliga elever i årskurs 9 fick slutbetyg i alla ämnen och var behöriga till gymnasieskolans nationella program.

Skolverkets statistiksystem SIRIS visar att det genomsnittliga meritvärdet avseende slutbetygen i årskurs 9, var 219,5 poäng för 2004 och 232 poäng år 2005 vilket är det högsta meritvärdet bland Södertäljes kommuns alla grundskolor och högre än rikssnittet på 207 poäng.

Nyckelskolan följer läroplanen för det offentliga skolväsendet (Lpo 94). Skolan har utarbetat lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna för förskoleklassen och årskurs 1–9.

De lokala bearbetningarna är sammanställda i en cirkel som skolan kallar för "solen", vilket är väl förankrat hos samtliga i verksamheten och som man ofta hänvisade till under intervjuerna. Intervjuade elever och föräldrar uppger att de känner till de egna individuella studiemålen enligt "solen". Lärarna uppger att elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat utvärderas kontinuerligt i lärardiskussioner och i dialog med eleven genom avstämning av måluppfyllelsen av elevens individuella utvecklingsplan.

Inspektörerna bedömer skolans kunskapsresultat som goda. Resultaten följs upp och utvärderas i samverkan med skolans personal, elever och föräldrar vilket kan vara en bidragande orsak till kunskapsresultaten.

I Nyckelskolan framstår resultatet av skolans arbete avseende normer och värden som bra. Skolans pedagogik bygger på en gemensam syn kring begreppen respekt, ansvar och hänsyn.

Eleverna från förskoleklassen till årskurs 9 arbetar i gemensamma lokaler. Enligt skolan får eleverna träning i att visa respekt och ta hänsyn till varandras arbete. Däremot framkommer att de äldre eleverna upplever det störande när de yngre är högljudda vilket påverkar arbetsron under vissa lektioner. Se vidare angående arbetsro i avsnitt 2.

Flertalet av eleverna uppger att de trivs och känner sig trygga i skolan, vilket även föräldrar instämmer i. Mobbning förekommer sällan enligt eleverna. I och med skolans öppna lokaler ser lärarna om något händer och kan ingripa direkt. Föräldrar bekräftar även detta i intervjun.

I skolans kvalitetsredovisning för åren 2002 och 2003 framgår att elevernas egen uppfattning om ansvar och inflytande genomgående är fem på en sexgradig skala i skolans årliga enkät. I kvalitetsredovisningen anges även förslag på åtgärder som ytterligare kan förbättra skolans inre arbete kring elevinflytande.

Enligt läroplanen skall skolan se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad.

Elever, lärare och föräldrar uppger att eleverna har inflytande och får ta stort ansvar för sitt lärande redan från förskoleklassen. Elever och föräldrar anser att skolans pedagogik, som innebär att eleverna ges studieansvar i hög grad, inte passar alla elever och flera upplever det individuella ansvaret som att de får "klara sig själva" vilket inte lärarna instämmer i, utan uppger att eleverna får stöd när de behöver det. Mot bakgrund av dessa synpunkter utgår inspektörerna ifrån att skolan analyserar detta och vidtar eventuella åtgärder.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Nyckelskolans resultat av det pedagogiska arbetet övervägande är bra. Inspektörerna bedömer skolans kunskapsresultat som goda, resultaten av de nationella proven följs upp och utvärderas i samverkan med skolans personal, elever och föräldrar, vilket kan vara en bidragande orsak. Däremot bör skolan förbättra sina rutiner för att följa upp och analysera kunskapsresultaten i samtliga ämnen.

Eleverna känner väl till målen för den egna utbildningen. Skolans pedagogik möjliggör att eleverna får stort ansvar för sin utbildning, vilket är bra.

Resultatet av arbetet med att utveckla normer och värden enligt läroplanens mål är bra. Eleverna trivs och känner sig trygga på skolan.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

Inom detta område granskas hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Eleverna på Nyckelskolan ges möjlighet till delaktighet och samverkan genom klassråd, matråd och elevråd. De yngre eleverna uppger att skolans regler ”sitter i huvudet” och att klassregler beslutas av elever och lärare tillsammans. Elevrådsmöten sker varannan vecka och alla möten protokollförs. Eleverna anmäler själva sitt intresse för elevrådsarbete. Äldre elever uppger, att de viktigaste frågorna som de ofta tar upp handlar om skolans öppna lokaler, samvaron med de yngre eleverna och hur det påverkar deras arbetsmiljö och arbetsro. De äldre eleverna upplever att lärarna lyssnar, men att det inte alltid sker några förändringar i för dem viktiga frågor. Detta kan analyseras av skolan.

Under besöket kunde inspektörerna iaktta att olika aktiviteter pågick samtidigt i den gemensamma undervisningslokalen. Eleverna arbetade med olika ämnen i grupp eller enskilt. En del klasser hade samlingar med sina lärare. Vid besöket skrev en klass nationellt prov i engelska i en del av lokalen. Ljudnivån var tidvis relativt hög och vissa elever hade svårt att koncentrera sig. I intervjuer med de äldre eleverna framkom att de ibland stördes av yngre barn, som ansågs vara högljudda och livliga. De äldre eleverna förväntades alltid ta hänsyn, vilket de inte alltid upplevde som möjligt. Även i personalintervjuerna framkom att störningar ibland förekommer och att man är väl medveten om de studieproblem som kan uppstå. Med hänvisning till pedagogikens grunder vill dock skolan inte göra förändringar i skollokalerna. Inspektörerna bedömer att skolan bör, på ett mer aktivt sätt, tillvarata elevernas synpunkter, framförallt de som rör elevernas arbetsmiljö och de som skolans elever upplever som viktiga. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra elevernas arbetsmiljö utifrån alla elevers rätt till arbetsro.

Skolan samverkar i organiserad form med föräldrar genom skolans samrådsgrupp. Föräldrasamverkan sker även genom skolgemensamma och klassvisa föräldramöten. Skolans ledning uppger att man arbetar aktivt för att utveckla former och innehåll för föräldramöten. Exempel på gemensamma föräldramöten är månadscaféet, då ibland föreläsare bjuds in för att tala om ett visst tema. Föräldrar uppger i intervjun att skolan har beaktat och förbättrat skolarbetet utifrån påtalade synpunkter. Inspektörerna bedömer att skolan har en bra föräldrasamverkan.

I Nyckelskolan arbetar man aktivt för att förebygga mobbning och annan kränkande behandling. Skolans ”Handlingsprogram mot mobbning” beskriver hur man vill arbeta förebyggande för att förhindra mobbning, och hur man praktiskt går till väga om något inträffar. Ledningen uppger att skolans handlingsprogram skickas hem och skall undertecknas av både elev och förälder. Inspektörerna bedömer att skolan arbetar aktivt för att förebygga kränkningar.

Inspektörerna vill nämna att den 1 april 2006, trädde en ny lag igenom om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (2006:67). Enligt denna skall varje skola bl.a. utarbeta en likabehandlingsplan, vilken skall ersätta handlingsprogrammet mot kränkande behandling.

Skolhälsovård genomförs i enlighet med gällande bestämmelser.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans arbete för en god arbetsmiljö och delaktighet i flera avseenden är bra men bör utvecklas ytterligare för att öka arbetsron för alla skolans elever. Skolans arbete för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan är mycket bra.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Inom detta område granskas hur skolan arbetar för att nå målen för utbildningen samt hur man anpassar arbetet till elevernas olika behov.

Nyckelskolan är en skola i Maria Montessoris anda, där grunden i pedagogiken beskrivs med ”att vuxna hjälper barnet att göra allt själv, där eleven arbetar i sin egen takt på sin egen nivå och där varje elev gör sin individuella arbetsplan”. Dessutom uttrycks att ”skolarbetet sker utan klassrum och fast schema”.

Såväl undervisningen som elevernas eget lärande, i alla ämnen med undantag av idrott och hälsa och musik, sker i gemensamma lokaler för alla elever från förskoleklassen till årskurs 9. Lokalerna är inredda med grupper av arbetsplatser, låga bokhyllor, elevernas förvaringsplatser av egna läromedel samt stora runda mattor på golvet. På mattorna har eleverna samlingar med sina lärare när ett tema eller en uppgift skall tas upp med hela klassen. För NO-undervisning har skolan ett avskilt rum, där arbetsmaterial för experiment förvaras inlåst.

Skolans arbetsplan innehåller de nationella målen och kopplingen till skolans lokala konkretiseringar samt arbetsmetoder. Som tidigare nämnts arbetar skolan också med ett system för konkretiseringar av kunskapsmålen som kallas ”solen”. ”Solen” omfattar samtliga ämnen och de olika cirkelsektorerna anger de delar och teman som eleverna skall arbeta med.

Terminen är indelad i perioder då ämnesövergripande teman, som ingår i ”solen”, läses. Teman och föreläsningar är gemensamma för eleverna inom förskoleklassen till årskurs 4 och för årskurserna 5–9 men bearbetas olika länge beroende på elevernas ålder. Tiden mellan dessa teman, basveckor, arbetar eleverna med sina basämnen och följer då sin individuella planering som utgår från kursmålen som finns angivna i ”solen”. Eleverna uppger att de själva väljer i vilken ordning och hur länge de vill ägna sig åt ett ämne. Eleverna söker informationen till arbetsuppgifterna i sina läroböcker och på Internet. De arbetar självständigt och söker hjälp hos lärare som alltid finns tillgängliga i lokalen.

Eleverna i årskurserna 5–9 uppger att de får samma frågor kring temat oavsett vilken årskurs de går i. De anser att temana är mer anpassade för elever i de lägre årskurserna och utgör härmed en alltför liten utmaning för de äldre eleverna.

Vad som krävs för de olika uppgifterna och hur de sedan bedöms har eleverna en mycket vag uppfattning om. I intervjuerna med lärare framkommer att man

förväntar sig att eleverna gör sina arbetsuppgifter mer omfattande ju äldre man är, trots att man har samma frågor kring temat som de yngre eleverna.

Inspektörerna bedömer att Nyckelskolan bedriver ett gott arbete för att göra kunskapsmålen tydliga för eleverna i de yngre åldrarna. Skolan bör dock granska kopplingen mellan de lokala bearbetningarna av kunskapsmålen och lärarnas bedömningskriterier, eftersom eleverna i de högre årskurserna upplever att de inte känner till vilka mål och förväntningar som ställs. Skolan bör även tydliggöra vilka krav som ställs på olika teman och arbetsuppgifter.

Utvärdering av lärandet sker dels efter varje tema, dels övergripande efter varje termin. Skolan har utformat ett självvärderingsdokument, som eleverna får fylla i. Utöver detta har skolan upprättat ett dokument för "Bedömning och betyg" med bedömningskriterier. Till stor del sker all kunskapsutvärdering muntligt och skriftliga prov tillämpas endast i mycket liten omfattning. Utvärderingarna grundar sig framförallt på lärarnas bedömning av elevarbeten i olika ämnen avseende det kunskapsmässiga innehållet, kunskapens presentation samt den färdiga produkten. Sista skoldagen på terminen möts elev och klasslärare då eleven får ge synpunkter på betyget i ett visst ämne, på undervisningen, samt på den egna arbetsinsatsen under terminen.

I intervjuer med elever och föräldrar framkom en hel del synpunkter på skolans bedömning och betygssättning. Ett par synpunkter får exemplifiera dessa som att; "alla elever fick samma betyg i ett ämne och man fick inte individuellt veta sitt resultat på nationella prov". Eleverna framför att man därför inte alltid upplever att betygen sätts på ett rättvist sätt. Rektorn och lärarna uppger till inspektörerna att det har förekommit brister i bedömningar inom vissa ämnen men uppger att diskussioner om likvärdig bedömning och betygssättning pågår på skolan. Kontakter med andra skolor är önskvärd, men initiativ till detta är ännu ej taget. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla arbetet för att säkerställa att bedömning och betygssättning blir likvärdig och rättvis.

Skolan har regelbundna utvecklingssamtal en gång per termin. Inför samtalen får eleverna själva utvärdera sitt lärande och även beskriva på vilket sätt lärare och föräldrar kan hjälpa eleven. Utvecklingssamtalen dokumenteras på en förtryckt blankett. Inspektörerna bedömer att genomförandet av utvecklingssamtalen sker på ett bra sätt.

Eftersom skolan prioriterar en hög lärartäthet i stället för specialpedagogisk kompetens, anser lärarna att alla elever blir sedda och får hjälp. Däremot uppger de att det inte är säkert att alla elever i behov av särskilt stöd får tillräckligt med stöd. Föräldraintervjun bekräftade tydligt den bilden och det framkom synpunkter om brister i skolan kring elever som är i behov av mer stöd än vad som erbjuds "till vardags". Enligt uppgifter från skolan har inte alla elever som är i behov av stöd åtgärdsprogram, vilket enligt inspektörerna måste åtgärdas. Inspektörerna bedömer också att skolan bör tillskapa rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd och därmed erbjuda sådant stöd att eleverna ges förutsättningar att utveckla de kunskaper och färdigheter som väsentligen svarar mot vad grundskolan skall förmedla.

Skolans timplan omfattar 6 702 timmar, dvs. fler timmar än vad skollagen föreskriver för grundskolan. Vissa ämnen är inte schemalagda utan utövas helt inom

ramen för tematiska studier. Enligt rektor säkerställs att varje elev får de kunskaper och färdigheter, i respektive ämne, de behöver för att uppnå de nationella målen genom att skolans timplan omfattar fler timmar än vad skollagen föreskriver för grundskolan.

Eleverna i årskurs 9 uppger att skolans studie- och yrkesvägledning inte erbjuder tillräcklig med information om olika vägval, behörighetskrav m.m. Den insats som skolan gör är att en lärare hjälper eleverna att praktiskt genomföra ansökan till gymnasieskolan genom att fylla i blanketter m.m. Något annat stöd ges inte till eleverna. Inspektörerna bedömer att skolan behöver utvärdera och utveckla formerna för studie- och yrkesvägledningen i skolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att kvaliteten på den pedagogiska verksamheten och undervisningen i Nyckelskolan övergripande är av godtagbar kvalitet. Skolans lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna, i form av ”solen”, är ett väl förankrat styrdokument på skolan. Inspektörerna bedömer vidare att Nyckelskolan bedriver ett gott arbete för att göra kunskapsmålen tydliga för eleverna i de yngre åldrarna. Skolan bör dock granska kopplingen mellan de lokala bearbetningarna av kunskapsmålen och lärarnas bedömningskriterier, eftersom eleverna i de högre årskurserna upplever att de inte känner till vilka mål och förväntningar som ställs. Skolan bör även tydliggöra vilka krav som ställs på olika teman och arbetsuppgifter i förhållande till årskurs och mognad.

Under inspektionen framförde elever och föräldrar synpunkter på att skolans bedömning och betygssättning inte alltid upplevs som rättvis. Inspektörerna bedömer, mot bakgrund av att rektorn och lärarna medgett att det har förekommit brister och att någon samverkan i dessa frågor inte sker med andra skolor, att skolan bör utveckla arbetet för att säkerställa att bedömning och betygssättning blir likvärdig och rättvis.

Skolan bör förbättra sina rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd och därmed erbjuda sådant stöd att eleverna ges förutsättningar att utveckla de kunskaper och färdigheter som väsentligen svarar mot vad grundskolan skall förmedla. Alla elever i behov av stöd har inte åtgärdsprogram vilket enligt inspektörernas bedömning måste åtgärdas.

Skolan bör utvärdera och utveckla studie- och yrkesvägledningen för att kunna ge nödvändig information till alla elever.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Inom detta område granskas om skolan har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att förbättra kvaliteten i utbildningen. I fristående skolor granskas även huvudmannens rättskapacitet.

I Nyckelskolan finns två personer som ansvarar för skolans ledning och drift.

Den ena personen företräder huvudmannen, som utgörs av Nyckelknippan Förskole AB, och leder i första hand företagets tre förskolor, svarar för budget och ekonomi, för skolans personal, och har även den övergripande ledningen för hela Nyckelskolan.

Rektorn har personalansvar, ansvarar för skolans pedagogiska ledning och för den vardagliga verksamheten. Rektorn som även undervisar på skolan är utbildad i montessoripedagogik men har inte gått den statliga rektorsutbildningen. Rektorn har dock genomgått andra ledarutbildningar.

Huvudmannen har förtroende för rektorn och samarbetet uppges fungera mycket bra. Beslut och planering sker i nära samarbete dem emellan. I samtliga intervjuer framkom att flertalet elever känner till ledningens ansvarsområden, att båda parter är mycket väl förtrogna med sina uppdrag och tar stor del i vardagsarbetet i skolan.

Ledningen styr verksamheten genom konferenser en gång per månad samt genom de veckovisa pedagogiska diskussioner som förs i arbetslagen. Genom de regelbundna konferenserna följer ledningen upp elevernas kunskapsutveckling.

Nyckelskolan har en kvalitetsredovisning som är utformad enligt förordningens krav. Rektorn har sammanställt kvalitetsredovisningen. Lärare, föräldrar och elever har varit delaktiga i att ta fram faktaunderlaget. Kvalitetsredovisningen ligger enligt skolan till grund för dess utvecklingsarbete.

Skolan har en även en samverkansgrupp med föräldrarna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning, ledning och kvalitetsarbete på Nyckelskolan uppfyller författningarnas krav.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Inom detta område granskas om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. I fristående skolor granskas även principer för antagning.

Nyckelskolans förskoleklass och grundskola är öppen för alla, men förtur ges till syskon. Intagning från förskoleklass till skolan sker i regel per automatik.

Svenska som andraspråk skall anordnas om eleven behöver det. Nyckelskolan har 26 elever som har behov av undervisning i svenska som andraspråk, men skolan erbjuder inte sådan undervisning. Skolan uppger att alla elever stöttas i språkutvecklingen genom att läraren möter dem på den nivå som eleven befinner sig. Inspektörerna bedömer att skolan inte uppfyller författningarnas krav gällande undervisning i svenska som andraspråk vilket skolan måste åtgärda.

Modersmålsundervisning köper skolan av kommunen för de elever vars föräldrar så önskar.

Inspektörerna konstaterar att eleverna saknade kännedom om ämnet hem- och konsumentkunskap, dess syfte och mål. Rektorn och lärare uppgav att man integrerar ämnet i vissa teman men ämnet kan dock inte urskiljas som ett eget ämne av eleverna. Inspektörerna utgår ifrån att skolan tydliggör för eleverna hur och i vilka ämnen hem- och konsumentkunskapen integreras.

Utbildningen vid Nyckelskolan är avgiftsfri.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till utbildning på Nyckelskolan är bra i vissa avseenden. Däremot anordnar skolan inte undervisning i svenska som andraspråk för elever som är i behov av detta, vilket måste åtgärdas.

Angående ämnet hem- och konsumentkunskap utgår inspektörerna ifrån att skolan ytterligare informerar eleverna om ämnet hem- och konsumentkunskap, dels i vilka årskurser det ligger och dels hur det genomförs dvs. att ämnet är integrerat i andra ämnen.

6. Resurser

Inom detta område granskas skollagens krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. I fristående skolor granskas även huvudmannens stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag.

Vid inspektionstillfället var det kö till både förskoleklassen och skolan. Nyckelskolan har upprättat årsredovisning för räkenskapsåret den 1 september 2003 till den 31 augusti, 2004. Skolan hade vid inspektionstillfället en stabil ekonomi.

Ledningen uppger att utdrag ur Rikspolisstyrelsens belastningsregister begärs inför nyanställning av personal.

Under läsåret 2004/2005 fanns 211 elever och 20 vuxna, varav fem personer är timanställda. Detta motsvarar en lärartäthet på 9,7 lärare per 100 elever. Skolan har under besöket en provanställd lärare med specialpedagogisk utbildning. Skolan har upprättat en fortbildningsplan för all personal och utgår från den i det påbörjade arbetet med skolans måldokument.

Av skolans 20 lärare saknar några en adekvat pedagogisk utbildning och ämnesfördjupning i vissa ämnen för årskurserna 7–9 men de har kunskap och erfarenhet inom de ämnesområden de undervisar i.

Flertalet elever uppger att de är mycket nöjda med lärarna.

Skolans lokaler är ljusa, fräscha och uppfattas av personalen som ändamålsenliga ur pedagogiskt perspektiv. Lokalerna är indelade i "ämnesrum", såsom språk, kultur, bild, slöjd, NO och matematik. Elevernas synpunkter på skolans lokaler beskrivs tidigare i rapporten. Skolan saknar eget skolbibliotek och matsal. Eleverna och personalen äter lunch vid sina arbetsbord. För idrott och hälsa hyrs andra lokaler för olika aktiviteter samt idrottsanläggningar i skolans närhet.

Skolans läromedel och material upplevs av eleverna som mycket bra. Skolan har fem datorer, vilket både elever och lärare upplever är för få för att alla skall kunna använda datorn som pedagogiskt hjälpmedel.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resurserna vid Nyckelskolan delvis är bra. I de ämnen där skolan saknar lokaler har skolan hittat lösningar. För att möjliggöra att alla elever kan använda datorn som ett pedagogiskt hjälpmedel behöver skolans dataresurser ses över.

Inspektörerna bedömer att skolan har goda rutiner för att utföra registerkontroll.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Nyckelskolan övergripande är av god kvalitet. Inspektörerna vill särskilt lyfta fram skolans arbete med de lokala bearbetningarna av de nationella kursplanerna.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden.

- Skolan bör tillse att alla elever får den studiero de behöver för sitt lärande.
- Skolan bör förbättra sina rutiner för att följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen.
- Skolan bör granska kopplingen mellan de lokala bearbetningarna av kunskapsmålen och lärarnas bedömningskriterier, eftersom eleverna i de högre årskurserna upplever att de inte känner till vilka mål och förväntningar som ställs. Skolan bör även tydliggöra vilka krav som ställs på olika teman och arbetsuppgifter i förhållande till årskurs och mognad.
- Skolan bör förbättra sina rutiner med att identifiera elever i behov av särskilt stöd och tillgodose alla elevers behov av särskilt stöd.
- Skolan bör utveckla arbetet med att informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden måste snarast åtgärdas.

- Skolan uppfyller inte författningarnas krav gällande undervisning i svenska som andraspråk (9 kap. 2 § skollagen).
- Åtgärdsprogram utarbetas inte enligt författningarnas krav (1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor).

Datum

Ort

2006-10-16

Stockholm

Maria Bennet

Marie Wiberg-Svensson